

Windpark Duiven / Zevenaar

Advies voor de m.e.r.-beoordeling

10 november 2005 / rapportnummer 1647-53

commissie voor de milieueffectrapportage

Gemeente Duiven
Postbus 6
6920 AA Duiven

uw kenmerk

uw brief
15 september 2005

ons kenmerk
1647-54/Dr/lp

onderwerp
Advies m.e.r.-beoordeling Windpark
Duiven / Zevenaar

doorkiesnummer
(030) 234 76 06

Utrecht,
10 november 2005

Geachte raad,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies uit te brengen in het kader van Windpark Duiven / Zevenaar. Overeenkomstig uw verzoek bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag nadere informatie over het vervolg van dit project krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

mr. F.W.R. Evers
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.-
beoordeling
Windpark Duiven / Zevenaar

Advies voor de m.e.r.-beoordeling
Windpark Duiven / Zevenaar

Advies voor de m.e.r.-beoordeling over Windpark Duiven / Zevenaar,

uitgebracht aan de gemeenteraad Duiven door de Commissie voor de milieuef-
fectrapportage; namens deze

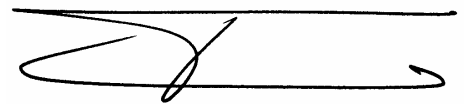
de werkgroep m.e.r.
Windpark Duiven / Zevenaar,

de secretaris

dr. G.P.J. Draaijers

de voorzitter

mr. F.W.R. Evers

Utrecht, 10 november 2005

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. METHODIEK GEHANTEERD BIJ M.E.R. BEOORDELING.....	1
3. ADVIES VAN DE COMMISSIE OVER DE M.E.R.-BEOORDELING	2
3.1 Oordeel over de toegevoegde waarde van m.e.r.	2
3.2 Onderbouwing van het oordeel.....	2
4. OVERIGE OPMERKINGEN	3
4.1.1 Soortenbescherming.....	3
4.1.2 Landschap.....	3
4.1.3 Geluid.....	3

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 15 september 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Projectgegevens

1. INLEIDING

NUON Duurzame Energie en Wind Energie Lathum (WEL) hebben het voornemen om in de gemeente Duiven en Zevenaar een windturbinepark te realiseren. De voorgenomen bouw van het windpark Duiven/Zevenaar is een activiteit waarvoor de m.e.r.-beoordelingsplicht geldt (Categorie D22.2 van het gewijzigde Besluit m.e.r. 1994¹). Bij brief van 15 september² heeft de Gemeente Duiven de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) gevraagd advies uit te brengen over de m.e.r.-beoordelingsplicht voor deze activiteit. Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd³.

2. METHODIEK GEHANTEERD BIJ M.E.R. BEOORDELING

Bij de advisering heeft de Commissie de stappen uit de door het ministerie van VROM opgestelde Handreiking voor de m.e.r.-beoordelingsplicht⁴ gevolgd. Uitgangspunt voor de vraag of sprake is van een verplichting tot het opstellen van een MER is het 'neen, tenzij principe'. De Commissie is nagegaan of bij het voornemen sprake is van bijzondere omstandigheden die aanleiding zouden kunnen geven een m.e.r.-procedure te volgen. Bijzondere omstandigheden worden in de Wet milieubeheer (Wm) nader bepaald en wel in de artikelen 7.4 eerste lid, annex 7.8b, vierde lid. Onder bijzondere omstandigheden worden conform de Wet milieubeheer verstaan de belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu die de activiteit kan hebben, gezien:

- 1) de kenmerken van de activiteit;
- 2) de plaats waar de activiteit wordt verricht;
- 3) de samenhang met andere activiteiten ter plaatse;
- 4) de kenmerken van die gevolgen.

Dit betekent dat de Commissie toetst op inhoudelijke gronden en niet nagaat of het initiatief past binnen het vastgestelde beleid.

De Commissie heeft zich bij het opstellen van het advies gebaseerd op de Aanmeldingsnotitie⁵ en op aanvullende schriftelijke en tijdens een werkbezoek verkregen mondelinge informatie van de initiatiefnemer⁶.

¹ De oprichting van een windpark is m.e.r.-beoordelingsplichtig in geval het 10 of meer windturbines bevat, dan wel de windturbines een gezamenlijk vermogen hebben van 15 MW of meer.

² Zie bijlage 1.

³ Zie bijlage 2 voor de samenstelling van de werkgroep en andere gegevens over het project

⁴ Ministerie VROM (1999), Afwegen en oordelen: Handreiking voor de m.e.r.-beoordelingsplicht. VROM 990332/b/6-99.

⁵ Aanmeldingsnotitie m.e.r.beoordelingsplicht Windpark Duiven/Zevenaar.

⁶ Informatie verstrekt op 20 augustus 2005.

3. ADVIES VAN DE COMMISSIE OVER DE M.E.R.-BEOORDELING

3.1 Oordeel over de toegevoegde waarde van m.e.r.

De Commissie heeft getoetst aan de criteria voor m.e.r.-beoordeling genoemd in hoofdstuk 2 van dit advies en is van oordeel dat **de mogelijke externe werking van het windpark op de nabijgelegen Natura-2000-gebieden IJssel en Gelderse Poort een bijzondere omstandigheid is die aanleiding moet geven een m.e.r.-procedure te volgen indien een passende beoordeling conform de toepassing van de Vogelrichtlijn aan de orde is.** Indien er geen passende beoordeling behoeft te worden uitgevoerd, is er geen formele aanleiding een m.e.r.-procedure te volgen. Dit neemt overigens niet weg dat de Commissie ook in dit laatste geval belangrijke voordelen ziet in de toepassing van m.e.r. in de procedure parallel aan de totstandkoming van de wijziging van het bestemmingsplan. De al aanwezige informatie is nu erg versnipperd gepresenteerd en een deel van de benodigde informatie ontbreekt nog. Indien de al beschikbare en nog nader te produceren onderzoeksgegevens in betere samenhang worden gepresenteerd zal dit het bevoegd gezag en insprekers beter in staat stellen een oordeel te vormen. Het formele oordeel van de provincie Gelderland over een eventuele verplichting⁷ doet daaraan niet af.

In paragraaf 3.2. wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht.

3.2 Onderbouwing van het oordeel

Het planlocatie ligt op enige afstand de Natura-2000-gebieden IJssel (op circa 1 kilometer) en Gelderse Poort (op enkele kilometers afstand). Beide gebieden zijn aangewezen onder de Vogelrichtlijn (79/409/EEG). In de Aanmeldingsnotitie is voor Kolgans en Kievit voldoende aannemelijk gemaakt dat er geen significante gevolgen zullen optreden. Externe werking van het windpark op andere soorten waarvoor in het kader van die aanwijzing instandhoudingsdoelen zijn opgesteld, vallen naar oordeel van de Commissie op voorhand echter niet uit te sluiten. Dit geldt vooral voor de niet-broedvogels langs de IJssel⁸. In het aanwijzingsbesluit⁹ wordt bijvoorbeeld expliciet verwezen op het belang van de Lathumse Plas en Vale Plas als slaappleaatsfunctie voor zwanen en ganzen. Een nieuwe barrière in het gebied waar vliegbewegingen tussen slaap- en foerageerplaatsen optreden, kan mogelijk van invloed zijn op de instandhoudings doelstellingen. De Commissie adviseert voor deze soorten na te gaan of significante gevolgen via externe werking zijn uit te sluiten¹⁰. Op grond van uitspraken van de Raad van State dient, wanneer er redelijke twijfel blijft over het afwezig zijn van significante gevolgen, een passende beoordeling te worden opgesteld.

⁷ Zie in dit verband de brief van de Provincie Gelderland aan het College van B&W van de gemeente Duiven, d.d. 6 oktober 2005, nummer 2005-002607.

⁸ Fuut, Aalscholver, Kleine Zilverreiger, Lepelaar, Kleine Zwaan, Wilde Zwaan, Kolgans, Grauwe Gans, Smient, Krakeend, Wintertaling, Wilde Eend, Pijlstaart, Slobeend, Tafeleend, Kuifeend, Nonnetje, Grote Zaagbek, Visarend, Slechtvalk, Meerkoe, Scholekster, Kievit, Grutto, Wulp, Tureluur en Reuzenstern.

⁹ Zie voor aanwijzingsbesluit IJssel: www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebieden/077/vogelrichtlijn-16.pdf

¹⁰ Houd bij de bepaling van de effecten van het windpark ook rekening met mogelijke cumulatieve effecten met bestaande plannen en projecten.

4. OVERIGE OPMERKINGEN

In dit hoofdstuk geeft de Commissie adviezen die naar haar mening van belang zijn voor de kwaliteit van de besluitvorming, maar geen betrekking hebben op bijzondere omstandigheden.

4.1.1 Soortenbescherming

In de Aanmeldingsnotitie is aangegeven dat in de directe omgeving van het windpark vaste verblijfplaatsen van vleermuizen niet zijn uit te sluiten. Uit recent onderzoek¹¹ is gebleken dat het aantal vleermuisslachtoffers ten gevolge van windturbines aanzienlijk kan zijn¹². De Commissie adviseert nader te beschouwen in hoeverre het initiatief afbreuk kan doen aan de staat van instandhouding van de vleermuissoorten die geregeld in het gebied voorkomen¹³.

4.1.2 Landschap

In de Aanmeldingsnotitie staan de landschappelijke effecten beschreven voorzover deze betrekking hebben op de gemeenten Duiven en Zevenaar. De Commissie is van mening dat hier een te beperkt studiegebied is gekozen. De windturbines zijn immers goed waarneembaar in een gebied met een straal van zeker 15 kilometer rond de planlocatie. De Commissie adviseert daarom de landschappelijke effecten van de windturbines in een groter gebied te bestuderen. Bijzondere aandacht verdient daarbij het landschappelijke effect van de locatie gezien vanuit de rand van het Veluwemassief en vanuit het recreatiegebied Rhederlaag.

De visualisaties in de Aanmeldingsnotitie geven naar de mening van de Commissie een vertekend beeld doordat ze per visualisatie slechts een beperkt aantal turbines laten zien en veelal met tegenlicht zijn gemaakt. De Commissie adviseert het windpark te visualiseren door het maken van panoramafoto's bij diverse lichtomstandigheden.

4.1.3 Geluid

In de Aanmeldingsnotitie is aangegeven dat referentieniveaumetingen voor geluid zijn verricht bij Kievitsweg 6. Dergelijke metingen zeggen echter weinig

¹¹ Ahlén I. 2003. Wind Turbines and bats. Swedish National Energy Administration., Bach L. 2001. Fledermaüse und Windenergienutzung – reale Probleme oder Einbildung? Vogelk. Ber. Nieders. 119-124., Dürr T. 2002. Fledermäuse als Opfer von Windkraftanlage in Deutschland. Nyctalus 115-118.

¹² Zo is bijvoorbeeld gebleken dat Rosse Vleermuizen op wiekhoogte van windturbines kunnen vliegen.

¹³ De Commissie wijst er op dat in de Flora- en faunawet voor vleermuizen de uitgebreide toets doorlopen moet worden (artikel 75 AMvB). Deze toets houdt in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen in dat a) de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen, b) er geen alternatief is voor de activiteit en c) de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'.

over de achtergrondgeluidniveaus bij andere woningen omdat de mate van begroeiing rond de woning veelal maatgevend is. Dat bij alle woningen in de omgeving aan de referentieniveaus kan worden voldaan is dus op basis van de gepresenteerde gegevens in de Aanmeldingsnotitie niet zeker. De Commissie adviseert nader in te gaan op de representativiteit van de referentieniveaumetingen verricht bij Kievitsweg 6 in relatie tot de geluidsbelasting bij de andere woningen. Daarnaast is het noodzakelijk een akoestisch onderzoek uit te voeren waaruit blijkt dat met de voorgestelde turbineconfiguratie en turbintype aan de grenswaarden voor geluid kan worden voldaan.

BIJLAGEN

bij het advies voor m.e.r.-beoordeling
Windpark Duiven / Zevenaar

(bijlagen 1 t/m 2)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 15 september 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Gemeente **Duiven**

Commissie voor de m.e.r.
t.a.v. de heer G. Draaijers
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

Postbus 6, 6920 AA Duiven
Kastanjelaan 3, Duiven
Telefoon (0316) 27 91 11
Fax (0316) 27 92 79
gemeente@duiven.nl
www.duiven.nl
Bankrelatie: B.N.G. 28 50 02 147

Uw brief van: ---
Uw kenmerk: ---
Ons nummer: ---
Datum: 15 september 2005
Kopie aan: Archief / VROG (sg) / Milieu (pw) / gemeente
Zevenaar (afdeling ontwikkeling)
Onderwerp: **Verzoek advies**

Geachte heer Draaijers,

NUON Duurzame Energie en Wind Energie Lathum (WEL) hebben het voornemen om in de gemeente Duiven en Zevenaar een windturbinepark te realiseren. Voor dit plan hebben de initiatiefnemers een meldnotitie m.e.r. beoordelingsplicht aan ons doen toekomen. Ons college en het college van de gemeente Zevenaar hebben besloten dat er geen m.e.r. opgesteld hoeft te worden. Op het voorontwerpbestemmingsplan windturbinepark Duiven/Zevenaar hebben wij van een aantal mensen een inspraakreactie ontvangen. In enkele reacties is door de inspreker aangegeven dat hij/zij van mening is dat er een MER moet worden opgesteld.

Naar aanleiding van de inspraakreacties heeft de heer De Weijer van de afdeling Milieu en Bouwzaken u gesproken en verzocht of we de stukken voor advies aan uw commissie voor de m.e.r. voor mogen leggen. Zodoende verkrijgen wij een deskundig oordeel over ons besluit. U verklaarde dat de commissie voor de m.e.r. bereid is advies uit te brengen. De stukken waar wij ons besluit op hebben gebaseerd doe ik u bij deze in tienvoud toekomen. De heer De Weijer heeft met u afgesproken dat de Strategische Milieubeoordeling Streekplan Gelderland 2005 (SMB) niet hoeft te worden bijgevoegd. U gaf aan dat dit document reeds in uw bezit is. Wel hechten we er aan te vermelden dat de SMB zeker bij de besluitvorming is betrokken.

Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de heer P. de Weijer (0316) 279332 of de heer S. Geertsen (0316) 279384 van de afdeling Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Grondzaken.

Meer informatie: vraag naar Patrick de Weijer, doorkiesnummer (0316) 27 93 32
deweijer/Brief commissie voor de m.e.r./16-09-05

VERZONDEN 16 SEP. 2005

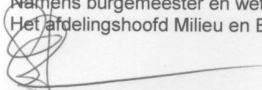
Bijl.:

Coll:

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Namens burgemeester en wethouders van Duiven,
Het afdelingshoofd Milieu en Bouwzaken,

P.M. Lorijn.

Bijlagen :

- Ontwerp Streekplan Gelderland 2005, kansen voor de regio's, kopieën van enkele passages die betrekking hebben op windenergie;
- Voorontwerpbestemmingsplan windturbinepark Duiven/Zevenaar;
- Windpark Duiven/Zevenaar, aanmeldnotitie m.e.r.-beoordelingsplicht, Weom, april 2005;
- Slagschaduw Rapport Windpark Duiven/Zevenaar, Weom, ref.nr. 21044, februari 2005;
- Veiligheid Windpark Duiven/Zevenaar m.b.t. Roelofshoeve II, Weom, ref.nr. 21044, april 2005;
- Windproject Zutphen, invloed van windturbines op stankemissie uit een schoorsteen, Kema, ref.nr. 50060511-KPS/SEN 00-3031, augustus 2000;
- Windpark Duiven, Wind-geluid referentiemetingen Kivietstraat 6, Lichtveld Buis & Partners BV, ref.nr. R068210aaA0.tk, april 2005;
- Beoordeling van de noodzaak van een risicoanalyse voor effecten op vogels voor een windpark in de gemeente Duiven, bureau Waardenburg, ref.nr. 03-057, juli 2003;
- Vliegbewegingen van ganzen en kiviets in het donker in relatie tot windpark Duiven/Angerlo aanvullend onderzoek met radcar in het winterhalfjaar 2003/2004, bureau Waardenburg, ref. nr. 04-058, mei 2004;
- Beoordeling van de effecten op beschermde soorten windpark Duiven/Angerlo quick scan in het kader van de Flora- en faunawet, Bureau Waardenburg, ref. nr. 04-110, januari 2005;
- Risico-analyse planschade met betrekking tot het project Windturbinepark Duiven/Angerlo, Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken, ref. nr. 23.06410, december 2003;
- Besluitformulier Burgemeester en wethouders van Duiven, Windenergie – deel 1 Aanmeldnotitie m.e.r.-beoordelingsplicht Windturbinepark Duiven/Zevenaar;
- Besluitformulier Burgemeester en wethouders van Duiven, Windenergie – deel 2 Voorontwerpbestemmingsplan Windturbinepark Duiven/Zevenaar;
- Informatieblad Windpark Duiven/Zevenaar, Nuon;
- Kaart A0-formaat, ligging plangebied in zijn omgeving.

BIJLAGE 2

Projectgegevens

Initiatiefnemer: NUON Duurzame Energie en Windenergie Lathum (WEL)

Bevoegd gezag: Gemeente Duiven

Besluit: m.e.r.-beoordeling

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: D22.2

Activiteit: Realisatie van een windturbinepark

Procedurele gegevens:

Verzoek om m.e.r.-beoordelingsadvies: 15 september 2005

Advies voor m.e.r.-beoordeling uitgebracht: 10 november 2005

Bijzonderheden:

De Commissie is van oordeel dat de mogelijke externe werking van het windpark op de nabijgelegen Natura-2000-gebieden IJssel en Gelderse Poort een bijzondere omstandigheid is die aanleiding moet geven een m.e.r.-procedure te volgen indien een passende beoordeling conform de toepassing van de Vogelrichtlijn aan de orde is. Indien er geen passende beoordeling behoeft te worden uitgevoerd, is er geen formele aanleiding een m.e.r.-procedure te volgen.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. P. van der Boom

mr. F.W.R. Evers (voorzitter)

ir. L.J.G. Tummers

ing. R.L. Vogel

Secretaris van de werkgroep:

dr. G.P.J. Draaijers

Advies voor de m.e.r.-beoordeling Windpark Duiven / Zevenaar

NUON Duurzame Energie en Wind Energie Lathum (WEL) hebben het voornemen om in de gemeente Duiven en Zevenaar een windturbinepark te realiseren. De voorgenomen bouw van het windpark Duiven/Zevenaar is een activiteit waarvoor de m.e.r.-beoordelingsplicht geldt.

ISBN 90-421-1650-1